

Silifke İlçesinin Agro Turizm Potansiyelinin Swot Analizi Kapsamında Değerlendirilmesi

Gamze ERYILMAZ¹ Tuğba ÇÖMELEKLİ²

¹İskenderun Teknik Üniversitesi, Turizm Fakültesi, Gastronomi ve Mutfak Sanatları Bölümü, İskenderun

²İskenderun Teknik Üniversitesi, Turizm Fakültesi, Seyahat İşletmeciliği Bölümü, İskenderun

*tugbacomelekli.sbe19@iste.edu.tr

Özet

Tarım ve turizm ortak özellikleri bakımından birbirlerini tamamlar niteliktedir. İki sektörün birbiriyle ilişkisi, insanların doğal yaşama duydukları özlem ve kaynakların tüketilmesi, tarım ve turizmi bütünleştirerek agro turizmini ortaya çıkarmıştır. İklim, tarım ürünleri, turistik destinasyonlar açısından Silifke ilçesinin konumu avantajlıdır. Buradan hareketle tarımsal alanda yapılan faaliyetleri içeren Agro turizmi kapsamında Silifke ilçesi değerlendirilecektir. Bu doğrultuda araştırma da Silifke ilçesi ile ilgili dokümanlar 01.06.2020-10.06.2020 tarihleri arasında (dergiler, broşürler, kitaplar, raporlar, bilimsel makaleler, internet siteleri, haberler) incelenmiş olup elde edilen veriler ışığında SWOT analizi yapılmıştır. Yapılan SWOT analizi neticesinde ilçenin turistik destinasyonlar, iklim, coğrafi konum gibi bir çok avantajı varken tanıtım, alt yapı, yatırım gibi dezavantajlı bir durumda olduğu saptanmıştır. İlçede ilk çilek hasadının gerçekleşmesi, çileğin tescil alması ilçe ekonomisi, pazarlaması için avantaj oluşturmaktadır. Ayrıca ilçede çeşitli limon türlerinin yetişmesi, limon ticaretinin yapılması da aynı şekilde avantaj oluşturmaktadır. Gerek zeytin gerek limon için fabrikaların olması ilçede bu ürünlerin önemli olduğunu ve ilçe ekonomisine katkısı olduğunu ortaya koymaktadır.

Anahtar Kelimeler: Agro turizm, Silifke, SWOT

Evaluation of Agro Tourism Potential of Silifke District Within The Scope of Swot Analysis

Abstract

Agriculture and tourism complement each other in terms of common features. The relationship of the two sectors with each other, people's longing for natural life and the consumption of resources have brought agro tourism by integrating agriculture and tourism. The location of Silifke district is advantageous in terms of climate, agricultural products and touristic destinations. Based on this, Silifke district will be evaluated within the scope of Agro tourism, which includes activities in the agricultural field. In this direction, the documents related to the district of Silifke were examined between 01.06.2020-10.06.2020 (journals, brochures, books, reports, scientific articles, websites, news) and a SWOT analysis was performed in the light of the data obtained. As a result of the SWOT analysis, it was determined that the district has many advantages such as touristic destinations, climate, geographical location, but it is in a disadvantageous situation such as promotion, infrastructure and investment. The first strawberry harvest in the district and the registration of the strawberry create an advantage for the district economy and marketing. In addition, the cultivation of various lemon varieties and the lemon trade in the district are also an advantage. The fact that there are factories for both olives and lemons reveals that these products are important in the district and contribute to the economy of the district.

Key Words: Agro tourism, Silifke, SWOT

1. Giriş

Tarım ve turizm ortak özellikleri bakımından birbirlerini tamamlar niteliktedir. İki sektörün birbiriyle ilişkisi, insanların doğal yaşama duydukları özlem ve kaynakların tüketilmesi, tarım ve turizmi bütünleştirerek agro turizmini ortaya çıkarmıştır (Civelek ve ark, 2014). Agro turizm tarımsal konularla ilgili her türlü bilgi ve pratik uygulamalarla beraber turistlere gezme, öğrenme ve keşfetmenin zevkine varacakları çeşitli faaliyetler sunar (Özşahin ve Kaymaz, 2015). Bu turizm ekonomileri tarıma dayalı gelişmekte olan ülkelerin geçimini iyi hale getiren bir araç olarak görülmektedir (Dinçer ve Emiroğlu, 2017). Agro turizmde önemli olan tarımsal alanlardaki konaklama ve yeme içme olanaklarının aynı anda hem tarım hem de turizm amaçlı kullanılmasıdır (Özşahin ve Kaymaz, 2015). Giderek daha büyük hacimlere ulaşan turizm sektörü içerisinde insanların turistik ürün algılamaları ve istekleri, çağın değişen koşullarına uygun sürekli olarak değişim göstermektedir(Civelek ve ark, 2013). Buna bağlı olarak insanların gün geçtikçe seyahat motivasyonlarının değiştiği ve farklı deneyim yaşamak istedikleri söylenebilir. Dolayısıyla bu durum, agro turizme ilgiyi arttıran neden/nedenler olarak da tanımlanabilir. Bahsi geçen nedenler agro turizme giderek ilgiyi artırmakla birlikte, spesifik tarım ürünlerinin yetiştiği tarım bölgelerini de bu anlamda ilginin yoğunlaşacağı turizm alanları haline getirebilir. Bu bakış açısından hareketle bu tür bölgelerin agro turizme kazandırılması, hatta ayrı ayrı incelenmesinde yarar görülmektedir. Bu çalışmada da bahsi geçen ön görüş paralelinde bir tarım ilçesi olan ve yöreye ait özel ürünlerin yetişmesine (örneğin; zeytin, limon, çilek gibi) de ev sahipliği yapan Mersin ili Silifke ilçesinin, agro turizm kapsamında değerlendirilmesinin uygun olacağı düşünülmektedir. İlgili düşünce aynı zamanda çalışma amacının da belirleyicisi olmaktadır. Bu çalışmanın amacı, Silifke ilçesinin agro turizm potansiyelini SWOT analizi aracılığı ile değerlendirmektir. Bölge kalkınması için strateji ve planlarının belirlenmesinde, bir bölgenin turizme bağlı ve turizmden bağımsız olduğu arz potansiyelinin güçlü-zayıf veya fırsat-tehdit yönlerinin dikkate alınarak eyleme geçilmesi, bölge için doğru karar alınmasında bir yol haritası olabilir(Yıldız, 2007). SWOT analizi aracılığı ile Silifke bölgesinin agro turizm potansiyelini belirlemeye yönelik değerlendirme yapılmasının bölgesel açıdan yol gösterici olması ve alan yazına katkı sağlaması bakımından önemli olacağı düşünülmektedir.

2. Materyal ve Yöntem

Araştırmada yöntem tasarımı olarak nitel araştırma tekniği tercih edilmiştir. Nitel araştırma, gözlem, doküman analizi, görüşme gibi nitel veri toplama yöntemlerinin kullanıldığı, algıların ve olayların doğal ortamında gerçekçi ve bütüncül olarak ortaya konması için nitel bir sürecin izlendiği araştırmaya denir (Yıldırım ve Şimşek, 2003). Araştırma da veri elde etmek için doküman incelemesi yapılmış olup, ikincil verilerden yararlanılmıştır. Doküman taraması, araştırılması hedeflenen olgu ya da olgular ile ilgili bilgi içeren yazılı metaryallerin analizini kapsamaktadır(Yıldırım ve Şimşek, 2003). Bu doğrultuda araştırma da Silifke ilçesi ile ilgili dokümanlar 01.06.2020-10.06.2020 tarihleri arasında (dergiler, broşürler, kitaplar, raporlar, bilimsel makaleler, internet siteleri, haberler) incelenmiş olup, elde edilen verilere SWOT analizi yapılmıştır. SWOT analizi,1960'lı yıllarda Harvard Üniversitesi profesörleri Edmund P. Learned, C. Roland Christensen, Kenneth Andrews ve William D. Guth tarafından geliştirilmiştir(Balcı ve Emirkadı, 2019). SWOT terimi, İngilizcedeki Strengths (Güçlü yönler), Weakness (Zayıf yönler), Opportunities (Fırsatlar) ve Threats (Tehditler)'in ilk harflerinden oluşan bir kısaltmadır (Ongun ve ark, 2016). SWOT analizi, incelenen durumun güçlü ve zayıf yönlerinin belirlenmesini sağlayarak mevcut durumu net bir şekilde açıklamakta ve dış çevreninde etkili olduğu fırsat ve tehditleri ele alan bir analiz tekniğidir (Halaç ve Akdağ, 2018).

SWOT analizi bir sektörün, faaliyetin, firmanın güçlü-zayıf yönlerini belirlemekte ve dış çevreden kaynaklanan fırsat ve tehditleri saptamakta kullanılan bir yöntemdir(Ongun ve ark, 2016). Çalışmada SWOT analizi gerçekleştirmeye yönelik dört araştırma sorusu geliştirilmiştir. Araştırma soruları aşağıdaki gibidir.

- 1- Silifke ilçesinin agro turizmi açısından güçlü yönleri nelerdir?
- 2- Silifke ilçesinin agro turizmi açısından zayıf yönleri nelerdir?

3- Silifke ilçesinin agro turizmi açısından fırsatları nelerdir?

4- Silifke ilçesinin agro turizmi açısından tehditleri nelerdir?

3. Kavramsal Çerçeve

Agro Turizmi

Kırsal turizm, temel motivasyonu tarımsal ya da yerel değerlerle iç içe güzel vakit geçirmek olan, aynı zamanda küçük ölçekli işletmeler vasıtasıyla konaklama, yeme-içme ve eğlenme gibi turistik faaliyetlerin gerçekleştirildiği turizm türüdür (Çakıcı, 2019). Kırsal turizm özellikle stresli kent yaşamındaki bireylerin boş zamanlarını değerlendirmek amacıyla kırsal kesimlere gününbirlik ya da akraba ziyareti amacıyla gidilmesi ve kırsal kesimin çekiciliği ile buralara olan yoğun ilgiden doğan bir turizm çeşididir (Civelek, 2013). Agro turizm ise kırsal turizmin ayağını oluşturur ve tarımsal üretimin çok olduğu yerlerde kırsal kesimde yapılan faaliyetleri kapsayarak üreticilere ek gelir sağlamaktadır (Şimşek, 2016). Literatür incelendiğinde agroturizm; çiftlik turizmi, kırsal turizmi ve kırsal turizm sıklıkla birbirinin yerine kullanılabilir (Phillip ve ark, 2010). Yıldırım (2018) yaptığı çalışmada agro turizmini 'kırsal turizm, tarım turizmi, agri turizm, agro turizm, çiftlik turizmi, çiftliğe dayalı turizm gibi kavramlar arasında kavram karmaşası olduğu gözlemlenmektedir' şeklinde ifade edip kırsal turizmin bir alt kolu olduğunu belirtmiştir. Agro turizm, çiftliklerde çiftlik sahipleriyle birlikte kalarak tarımsal üretim yerlerinde (bağ, bahçe, tarla, kümes, ağıl vb.) günlük işlerine katılım göstererek, ziyaret ederek, eğitim alarak ve alışveriş yaparak gerçekleştirilen turizm şekli olarak tanımlanmaktadır (Türkben ve ark, 2012). Tarım turizmi olarak da isimlendirilen agro turizm tarım arazilerinin çoğunlukta olduğu yerlerde organik tarım yapılarak tarım ve turizmi birlikte geliştiren bir turizm türüdür (Shafeei, 2012). Bu doğrultuda agro turizm, tarımsal faaliyetlerin yapıldığı çiftliklerde turistlerin doğrudan ve dolaylı şekilde deneyim kazanması ile tarım ve turizmin iç içe olmuş hali (Phillip ve ark, 2010) olarak da tanımlanabilir.

Ülkemizde önemli olan tarım ve turizm sektörü ekonomik kalkınmada önemli paya sahip olmakla birlikte, bu kavramlar sürdürülebilirliği amaçlamaktadır (Akyürek ve Karabulut, 2017). Tarımsal alanların geliştirilmesi ve sürdürülebilir hale getirilmesi ile turist ziyaretleri artmakta ve buna bağlı olarak yöre halkının ve çevresinin yaşam kalitesi artmaktadır (Nastiti, 2020). Agro turizm, yapıldığı bölgeye kazanç sağlamasının yanı sıra bölge halkının üretime aktif katılımı sebebiyle dışarıya olan göçün de azalmasını sağlamaktadır (Gökalp ve Yazgan, 2013). Ekonomik kalkınmaya katkıda bulunan agro turizm, ziyaretçiler ve yerel halk arasında bir etkileşim oluşturmaktadır (Kizos ve Lısfides, 2007). Agro turizmin yerel halka katkıları sosyo –ekonomik durumun iyileşmesi, gelenek ve kültürün sürdürülmesi buna bağlı olarak da doğal değerlerin korunmasını sağlamaktadır (Türkben ve ark, 2012). Tarım ve turizmin birleşiminden oluşan tarım turizmi, çiftliklerde üretilen ürünlerle ve tarım faaliyetleri ile birlikte alternatif bir nakit akışı ile gelir sağlamaktadır. Gelişimi geniş bir yelpazeden oluşan tarım turizmi yerel halkın geçim kaynağıdır. Dolayısıyla başarılı bir tarım turizmi için yerel paydaşların iş birliği şarttır (Marketa ve ark, 2020).

Agro turizmi çeşitli yollarla bölgesel kalkınma sürecine olumlu katkı sağlamaktadır. Bu yollar (Shafeei, 2012);

- Gelir ve istihdam sağlayarak,
- Kırsal ve kentsel alanlar arasındaki değişimi canlandırarak,
- Küçük ölçekli doğrudan yatırımların çarpan etkisinden faydalanarak,
- Fiziki alt yapı alanında uyarıcı gelişmeler yaratarak,
- Küçük ölçekli doğrudan yatırımların çarpan etkisinden faydalanarak,
- Ekonomik faaliyetlerin çeşitliliğinin artırılmasını değerlendirerek,
- Alt yapının geliştirilmesi aynı zamanda diğer ekonomik gelişmeler için bir fırsat sunabilmeyi içermektedir.

Agro turizm, tarım işletmelerinin büyümesini, farklı tarım ürünlerinin gelişmesini sağlamakla birlikte çiftçileri organik üretime teşvik eder. Bölgenin alt yapı ve yerel faaliyetlerinin gelişmesine ve canlanmasına katkıda bulunur. Ayrıca geliştiği bölgede çevrenin daha iyi

korunmasını teşvik ederek flora ve faunanın korunmasına yardımcı olur. Yerel halkın turizm gelirinden pay almasını sağlayarak sürdürülebilir turizmi geliştirir. Tarım işletmelerinin kullanım faaliyetlerini artırarak, sürdürülebilir tarım imkânı sağlar. Bununla birlikte agro turizm sayesinde kadın iş gücünün ekonomik hayata katılmasına ve kadının ürettiği ürünleri satmasına olanak sağlar (İlban ve ark, 2018).

Agro-turizm yerel halka istihdam sağlama açısından da önemli bir yer tutmaktadır. Kırsal alanda yaşayan yerel halka özellikle de kadın işgücüne ekonomik katkı sağlamaktadır. Kadınlar ürettikleri ürünleri satabilme imkânı elde ederken, aynı zamanda çiftliklerde de görev alabilmektedir. Kitle turizmi ile özdeşleşen Muğla ilinin alternatif turizm türlerinden biri olan agro turizm açısından potansiyelini ortaya koyan çalışma bulguları agro turizm ve kırsal kalkınma ilişkisini de ortaya koymaktadır. Bu bulgulara göre agro turizmin var olduğu kırsal alanlarda yerel halka istihdam sağlayarak hem ekonomik hem de sosyo-kültürel anlamda gelişimlerine katkı sağladığı sonucuna ulaşılmıştır (Akyürek ve Karabulut, 2017). Özellikle agro turizm kadın işgücüne sağladığı istihdam olanakları ile kadının ekonomide söz sahibi olmasına olanak tanımaktadır (Turhan ve ark, 2017 ; Civelek ve ark, 2014).

4. Silifke İlçesinin Tarımsal Ürün Potansiyeli

Silifke ilçesi Akdeniz bölgesinde, Toros dağlarında Göksu ırmağının iki tarafında kurulmuştur (Anonim, 2020a). İlçe sahip olduğu iklim farklılığı sebebiyle çok çeşitli ürünlerin yetiştirilmesine imkân sağlamaktadır (Anonim, 2020b). İlçede kış ve bahar aylarının ortalama sıcaklığının donma sıcaklığının üstünden olmasından dolayı bölgede 12 ay süresince tarım faaliyetleri gerçekleştirilebilmektedir. İlçenin iklimi sayesinde erken ürün hasadı da yapılmaktadır. Aynı zamanda ürün çeşitliliği oldukça yüksektir (Turhan ve ark, 2017).

İlçe arazisinin toplam alanı 560.978 dekar olup bu alanın 537. 504 (%18) dekarlık kısmı tarım alanı, 23.474 (% 0,1) dekarlık kısmı ise mera alanını oluşturmaktadır. Tarım alanının 182.271 (%34) dekarlık kısmı sulu, 355.234 (%66) kısmı ise kuru tarım arazisinden oluşmaktadır. Tablo 1’de gösterilen 2019 yılı verilerine göre ilçe arazilerinin % 48’lik alanında tarla bitkileri, % 25’lik alanında meyve ve % 9’luk alanında ise sebze yetiştirilmektedir.

Ürün Gurupları	Alanı (Dekar)	Üretim Miktarı (Ton)	Oranı (%)
Tarla Bitkileri	257.349	130.178	48
Sebze	50.531	316.929	9
Meyve	133.217	478.110	25
Nadas	99.407	-	18
Toplam	537.504	925.217	100

Kaynak: (Anonim, 2020c).

Tablo 2’de ise Silifke ilçesinde en çok yetiştirilen meyveler yer almaktadır. Tablo dikkate alındığında 40.400 dekarlık alanla zeytin birinci sırada yer alırken, 33.000 ile limon ve 18.570 ile çilek ilçede en çok yetiştirilen meyveler arasında yer almaktadır. Bu ürünlerle birlikte üzüm, erik, badem, muz, antep fıstığı, nar, ceviz, elma, kayısı, kiraz, kivi, mandalina, portakal, armut ve ayva ilçede çoğunlukla yetiştirilen meyveler arasında yer almaktadır.

Zeytin, limon ve çilek ürünleri, Tablo 2’de ilk üçte yer alan ürünler olmakla birlikte, Silifke yöresi için o bölge ile özdeşleşmiş spesifik ürünler olarak nitelenebilir. Hatta bu durumu destekleyen çalışmaların varlığından da söz etmek mümkündür. Turhan vd. (2017) çalışmalarında Silifke’de en çok yetiştirilen üç ürünün zeytin, limon ve çilek olduğu üzerinde durulmuştur. Eryılmaz, Demir

Tablo 2. Silifke İlçesinde Yetiştirilen Önemli Meyveler

Ürün	Alan (Dekar)	Üretim (TON)	Üretim Değeri (TL.)
Zeytin	40.400	52.867	185.034.500
Limon	33.000	132.000	283.800.000
Çilek	18.570	66710	334.840.000
Üzüm	8.172	6333	12.728.212
Erik	5.800	7.618,50	60.948.000
Badem	4.200	2.308	23.080.000
Muz	4.000	32	144.000.000
Antep fıstığı	3.900	805,72	24.171.50
Nar	3.320	5.100	7.650.000
Ceviz	2.700	3.106,80	46.602.000
Elma	2.605	11.074,5	9.065.373,336
Kayısı	1.500	1.898,77	4.746.937
Kiraz	835	602	1.956.500
Kivi	675	2.700	9.450.000
Mandalina	550	1.925	2.406.250
Portakal	410	1.537	1.921.250
Armut	230	496.4	12.410.000
Ayva	53	105.8	264,5

ve Pektaş (2019: 223) çalışmalarında Silifke ilçesinin ileri gelenlerine “Silifke deyince aklınıza ilk gelen şey nedir?” sorusuna katılımcıların çoğunlukla ‘çilek’, ‘limon’ cevapları vermesi ürünlerin bu yöreye özgünlüğünü yansıtmaktadır. İlgili gerekçelerden hareketle tabloda geçen ürünlerden zeytin, limon ve çilek ile ilgili detaylara yer vermenin uygun olduğu düşünülmüştür. Zeytin dünyanın en eski meyve ağacı olarak bilinmektedir. Türkiye’de yaklaşık olarak 90 milyon zeytin ağacı yer almaktadır. Türkiye tane zeytin üretiminde dünyada 4.sırada yer alırken siyah zeytin üretiminde 1.sırada yer almaktadır. Türkiye’de üretilen zeytinlerin % 75’i yağlık % 25’i ise sofralık olarak yetiştirilmektedir (Urbaş, 2008). Köken olarak limonun anavatanı Himalaya Dağlarının güney etekleridir. Ancak limon genel olarak Akdeniz havzasında ve Ortadoğu’da oluşmuş bir türüdür. Limon genellikle kuzey ve güney yarıkürenin subtropik iklim bölgelerinde yetiştirilen bir türdür. Limonlar 3-7 m civarında, orta büyüklükte ağaçlar oluştururlar. Meyveleri 7-10 dilimlidir. Limonlarda meyve şekli genel olarak yuvarlak ve silindirik olmasının yanı sıra stil yanında “meme” adı verilen bir çıkıntı vardır (TOB, 2020). Limonların interdanato, meyer ve kütdiken gibi çeşitleri vardır. Çilek (Fragaria), gülgiller (Rosaceae) familyası içerisinde yer alan bir bitki türü ve bu tür içinde yer alan türlerin meyvelerinin ortak adıdır. Çilek hem sanayiye elverişli hem de taze olarak tüketilen çok lezzetli ve hoş kokulu bir meyvedir. A, B, C vitamini, kalsiyum, demir ve fosfor gibi mineral maddeler içermektedir (Urbaş, 2008). Çilek, Silifke ilçesinde çoğunlukla yetiştirilen bir üründür (Turhan ve ark, 2017). Ayrıca 2019 yılında coğrafi işaret ile tescillenmesinin çileğin Silifke ilçesi için önemli bir meyve olduğunun göstergesidir (TPE, 2020). Çilek menşe işareti almıştır.

Tablo 3’te Silifke ilçesinde en çok yetiştirilen sebzeler yer almaktadır. İlk sırada 28.000 dekarlık alanda domates, 6.500 dekarlık alanda bakla, 5.026 dekarlık alanda Fasulye en çok yetiştirilen sebzeler arasında yer almaktadır. Karnabahar, biber, brokoli, kabak, lahanası, salatalık, barbunya fasulye ve patlıcanda en çok üretilen sebzeler arasında yer almaktadır.

Tablo 3: Silifke İlçesinde Yetiştirilen Önemli Sebzeler

Ürünler	Alan (dekar)	Üretim (ton)	Üretim Değeri(TL)
Domates	28.000	258.000	353.850.000
Bakla	6.500	5.200	20.800.000
Fasulye	5026	7.524,7	18.750.098,8
Karnabahar	2.150	6.450	9.675.000
Biber	1.470	7.960	9.320.960
Brokoli	1.350	2.700	9.450.000
Kabak	760	5.320	10.640.000
Lahana	600	1.500	780
Hıyar (Salatalık)	580	5780	9.535.000
Barbunya fasulye	520	520	1.275.000
Patlıcan	370	2.220	2.415.300

Kaynak: (Anonim, 2020c)

Tablo 4'te Silifke ilçesindeki hayvan sayılarının hayvan gruplarına göre dağılımı yer almaktadır. İlçede 277247 ile en çok küçükbaş hayvan beslenmektedir. Arıcılık ve büyükbaş hayvancılık ilçede en çok önem verilen diğer hayvan grupları arasında yer almaktadır (Anonim, 2020c).

Tablo 4: İlçedeki Hayvan Sayılarının Hayvan Gruplarına Göre Dağılımı

Hayvan cinsi	Hayvan sayısı
Küçükbaş	277247
Arıcılık	15922
Büyükbaş	15355
Kedi-köpek	2994
Tek tırnaklı	455
Kanatlı	152500(ticari)+41233(aile tipi)

Kaynak: (Anonim, 2020c).

5. Silifke İlçesinin Agro Turizm Açısından SWOT Analizi

Silifke ilçesinin agro turizm yönünden SWOT analizinin yapılması için ikincil verilerden yararlanılmıştır. İkincil veri daha önce başka bir amaç için toplanmış hazır bilgilerden oluşmaktadır. Araştırmayı yapan kişi veya kurumlardan bağımsız olarak başka kişi ya da kuruluşlarca, kendi amaçları için önceden elde edilen verilerdir (Altan, 2018). Bu amaç ile Silifke ilçesi ile ilgili internet siteleri, raporlar, istatistik veriler, dergiler, broşürler, kitaplar, bilimsel makaleler, haberler incelenmiş olup elde edilen bilgiler ışığında SWOT analizi gerçekleştirilmiştir. SWOT analizi bölgenin alternatif turizm olanaklarının her zaman değerlendirmeye tabi tutulması, mevcut hataların tespit edilmesine ve düzeltilmesine imkan veren bir araçtır (Ongun ve ark, 2016).Bu kapsamda aşağıda Silifke ilçesinin agro turizmi açısından güçlü-zayıf yönleri ve sahip olduğu fırsatlar ve tehditler yer almaktadır.

Güçlü Yönler

- İlçenin sahip olduğu iklim özelliklerinin dört mevsim boyunca turizm faaliyetlerinin gerçekleşmesine imkânı olması
- İlçenin sahip olduğu iklim özellikleri sayesinde çeşitli tarım ürünlerinin yetiştirilme imkânının olması
- İlçede zengin alüvyonlara sahip verimli toprağının olması,
- İlçede tarımsal ürünlerin saklanması ve pazarlanması için paketleme ve soğuk hava tesislerinin olması
- Neredeyse tüm tarımsal ürünlerin yetişmesine olanak sağlayan yeryüzü koşullarına sahip olması
- İlçenin alternatif turizm (doğa sporları, su altı ve su üstü yürüyüşleri, kuş gözlemciliği, Festival turizmi, mağara turizmi, gastronomi turizmi vs.) çeşitlerinin yapılması için gerekli niteliklere sahip olması
- İlçenin doğal ve kültürel açıdan zengin kaynaklarının olması (Cennet-Cehennem Obruğu, Uzuncaburç Antik Kenti, Adamkayalar, Ayatekla kilisesi, Astım Mağarası, Silifke Kalesi, Tekir Ambarı, Jüpiter Tapınağı gibi)
- İlçenin geleneksel değerlerini aktaran ve yaşatan festival ve şenliklerinin olması (Çağla Festivali ve Kültürel Şenlikleri, Silifke Uluslararası Müzik ve Folklor Festivali, Edebiyat Festivali)
- İlçenin ulaşım açısından stratejik bir konumda olması
- İlçenin sulu tarım için yeterli olanaklara sahip olması
- İlçede çeşitli tarım ürünlerinin yetiştirilmesi
- İlçede küçükbaş, arıcılık, büyükbaş hayvancılık ve az miktarda balıkçılığın gelişmiş olması
- İlçede organik ürün yetiştiriciliğinin olması
- Tarımsal ürün kapasitesinin yüksek olması
- Tarımsal ürünlerin verimliliğinin yüksek olması
- Göksu deltasında yer alan endemik bitki türlerinin olması
- Bölgede yemek kültürü bakımından çeşitli kültüre sahip olması
- Geçmişten günümüze aktarılan tarımsal kültüre sahip olması
- Çileğin menşe işareti ile tescillenmesi

Zayıf Yönler

- İlçe halkının agro turizm konusunda bilinçsiz olması
- Çiftçilerin ve bölgenin ileri gelenlerinin agro turizmi konusunda yeterli bilgiye sahip olmaması
- İlçenin tanıtım ve reklamının yetersiz olması
- Turistik destinasyonların bakımsız olması
- Yeterli yatırım ve teşvikin olmaması
- Konaklama tesislerinin yetersiz olması
- İlçenin turistik destinasyonlarına ulaşım imkânlarının kısıtlı olması
- Tarım alanlarının küçük ve parçalı olması
- Çayır ve mera alanlarının yetersizliği
- Tarımdan elde edilen gelirin düşük olması
- Tarımsal ürünün turistik ürün olarak pazarlanamaması
- Alt yapı eksikliği

Fırsatlar

- Çukurova bölgesel havaalanının yapılması
- Mersin-Silifke otoban projesinin tamamlanması
- İlçenin turizm sektöründe gelişmiş bir konumda olan Antalya iline yakın olması
- Agro turizm çiftliklerinin kurulabilme potansiyelinin olması
- İlçenin çeşitli meyvelerde ilk ve en erken ürünün elde edilmesi
- İlçede ürünlerde genellikle üç kez hasadın gerçekleşmesi

- Tropik tarım ürünlerinin (Kivi, Konoa, avakado, guava gibi) ilçede yetiştirilmeye başlanması
- Bazı ürünlerin ihracatının yapılması
- Modern tarımsal üretime geçiş olanaklarının olması
- İlçede üniversite kurumunun olması
- İlçe ikliminin çilek, zeytin, limon yetişmesine uygun olması
- İlk çilek hasadının ilçede alınması
- Çeşitli limon türlerinin ilçede yetişmesi
- İlçede limon ve zeytin fabrikalarının olması

Tehditler

- Turistik değerler ve doğa güzelliklerin bakımsız olması
- Kentleşme ve betonlaşmanın hızlı olması
- İlçenin mevcut havaalanına uzak olması
- İlçenin yatırım gücünün olmaması
- Değişen hava şartları ve bölgedeki olası don zararı görebilmesi
- Göksu nehrinin çok yağışlı havada taşkınlıkların meydana gelmesi ve fazla suyun tarım arazilerini verimsizleştirilmesi
- İlçedeki Akkuyu Nükleer Santralının varlığı ve olası olumsuz etkileri

Silifke ilçesinin SWOT analizi dikkate alındığında bölgenin güçlü yönlerinin zayıf yönlerinden fazla olduğu görülmektedir. Aynı şekilde fırsatların tehditlerden fazla olduğu tespit edilmiştir. İlçenin yeryüzü koşulları çeşitli tarım ürünlerinin yetişmesine olanak sağlarken yetişen ürünlerin saklanması için soğuk hava tesislerinin olması bir diğer güçlüler olduğu ifade edilebilir. Silifke ilçesinin bulunduğu konumdan dolayı ulaşım kolaylığı, alternatif turizm çeşitliliği ve geleneksel değerlerin yaşatıldığı festivallerin olması agro turizme katılanların eğlence ihtiyaçlarını karşılayan bir destinasyon konumunda olduğu söylenebilir. Silifke ilçesinin ileri gelenleri ve çiftçilerin agro turizmi konusunda yeterli bilgisinin olmaması agro turizm potansiyelini düşürdüğünü söylenebilir. Buna bağlı olarak genç nesillerin agro turizm girişiminde bulunmamasına sebep olacağı düşünülebilir. İlçenin turistik destinasyonlarının olması fakat olayın oluş kısıtlı olması ve reklam tanıtımı yetersiz olduğunu söylemek mümkündür. İlçe tarımdan elde ettiği gelirin düşük olması tarımsal ürünün turistik ürün olarak pazarlanmadığı söylenebilir. Silifke ilçesinin Antalya iline yakın olması, Mersin- Silifke otoban projesinin tamamlanması ve Çukurova bölgesel havaalanı yapılması sahip olduğu fırsatlar olarak değerlendirilebilmektedir. İlçede bulunan Akkuyu Nükleer Santralının çevreye yaydığı radyasyon agro turizm içinde bir tehdit olduğu söylenebilir. Ayrıca Göksu Nehri'nin olası bir taşkınlıkta tarım arazisinin zarar vermesi bir diğer tehdit olarak görülebilir.

İlçenin yeryüzü koşulları çeşitli tarım ürünlerinin yetişmesine olanak sağlarken yetişen ürünlerin saklanması için soğuk hava tesislerinin olması bir diğer güçlüler olduğu ifade edilebilir. Silifke ilçesinin bulunduğu konumdan dolayı ulaşım kolaylığı, alternatif turizm çeşitliliği ve geleneksel değerlerin yaşatıldığı festivallerin olması agro turizme katılanların eğlence ihtiyaçlarını karşılayan bir destinasyon konumunda olduğu söylenebilir. Silifke ilçesinin ileri gelenleri ve çiftçilerin agro turizmi konusunda yeterli bilgisinin olmaması agro turizm potansiyelini düşürdüğünü söylenebilir. Buna bağlı olarak genç nesillerin agro turizm girişiminde bulunmamasına sebep olacağı düşünülebilir. İlçenin turistik destinasyonlarının olması fakat olayın oluş kısıtlı olması ve reklam tanıtımı yetersiz olduğunu söylemek mümkündür. İlçe tarımdan elde ettiği gelirin düşük olması tarımsal ürünün turistik ürün olarak pazarlanmadığı söylenebilir. Silifke ilçesinin Antalya iline yakın olması, Mersin- Silifke otoban projesinin tamamlanması ve Çukurova bölgesel havaalanı yapılması sahip olduğu fırsatlar olarak değerlendirilebilmektedir. İlçede bulunan Akkuyu Nükleer Santralının çevreye yaydığı radyasyon agro turizm içinde bir tehdit olduğu söylenebilir. Ayrıca Göksu Nehri'nin olası bir taşkınlıkta tarım arazisinin zarar vermesi bir diğer tehdit olarak görülebilir. İlçede ilk çilek hasadının gerçekleşmesi, çileğin tescil alması ilçe ekonomisi, pazarlaması için avantaj

oluşturmaktadır. İlçede çeşitli limon türlerinin yetişmesi, limon ticaretinin yapılması da aynı şekilde avantaj oluşturmaktadır. Gerek zeytin gerek limon için fabrikaların olması ilçede bu ürünlerin önemli olduğunu ve ilçe ekonomisine katkısı olduğunu ortaya koymaktadır.

6. Sonuç

Tarım ve turizm faaliyetlerinin birlikte gerçekleştiği agro turizminin Silifke ilçesinin kalkınmasında önemli bir araç olacağı düşünülmektedir. Çünkü Silifke tarım potansiyeli yüksek bir bölgedir. Aynı zamanda turizm türleri açısından farklı beklentilere hitap edebilmektedir. İlçenin bu özellikleri agro turizmi faaliyetlerinin gelişimine zemin hazırlamaktadır (Anonim, 2020c). İlgili öngörülerden hareketle hem tarım hem de turizm sektörünün, Silifke ilçesi için önemli bir konumda olması bölgenin agro turizm potansiyelini incelemeyi gerekli kılmıştır. SWOT analizinde görüldüğü üzere ilçenin öncelikli olarak gerek çilek, limon ve zeytin yetiştiriciliğinde gerekse agro turizm açısından birçok güçlü özelliğe sahip olduğu söylenebilir. Çilek, limon ve zeytinin ilçede turizm ürünü olarak geliştirilmesinin ilçenin agro turizm açısından gelişim göstermesi ve pazarlanması bakımında spesifik ürünler bazında ön plana çıkması söz konusu olabilir. Ancak ilçede bahsi geçen ürünlerin tanıtımının yapılmaması, kentleşme ve betonlaşmanın olması, alt yapı eksikliği, turizm ve tarım alanındaki eksiklikler, ilçedeki yatırım gücü eksikliğinin giderilmemesi ilçe için dezavantaj oluşturmaktadır.

Çalışmada elde edilen veriler ışığında ilçenin alternatif turizm faaliyetlerinin gerçekleşmesi açısından çeşitli destinasyonlara (Cennet-Cehennem Obruğu, Uzuncaburç Antik Kenti, Adamkayalar, Ayatekla kilisesi, Astım Mağarası, Silifke Kalesi, Tekir Ambarı, Jüpiter Tapınağı gibi) sahip olduğu belirlenmiştir. İlçenin sahip olduğu tarihi, doğal ve kültürel değerler, iklim ve bitki örtüsü, kültürel faaliyetler göz önüne alındığında farklı turizm faaliyetlerinin gerçekleştirilebileceği saptanmıştır. Ulaşım probleminin gerçekleşmesi beklenen projelerin en kısa sürede tamamlanmasının bölgenin turizm gelişimini olumlu yönde etkileyeceği düşünülmektedir. Bununla birlikte Silifke ilçesinde hayvancılığında gelişmiş olduğu belirlenmiştir. İlçede gerek büyükbaş gerek küçükbaş hayvancılık gelişmiş seviyededir. Hayvansal gıdalar için mevcut işletmelerin olduğu ve pazarlamanın yapıldığı belirlenmiştir. Buradan hareketle ilçede agro turizm için potansiyelin yeterli olduğu ancak geliştirilmesi gerektiği belirlenmiştir. İlçede agro turizm faaliyetlerinin geliştirilmesinin ilçenin kalkınmasını olumlu yönde etkileyeceği düşünülmektedir.

Çalışma sonucunda ilçede agro turizminin gelişimi için bir takım öneriler belirlenmiştir. Öncelikle agro turizmini geliştirmek için ilçeye yönelik plan ve projeler hazırlanarak agro turizmüne uygun yerler belirlenmelidir. Yatırımcıların teşvik edilmesi, halkın bilinçlendirilmesi, turistik destinasyonların korunarak onarılması, girişimciliğin agro turizmi, eko turizm, kırsal turizm yönünde artırılması gerektiği saptanmıştır. Ayrıca idari yönetimlerin agro turizm çalışmalarına ağırlık kazandırmaları gerekmektedir. İlçe için yapılan planlama ve stratejilere agro turizmi dâhil edilmelidir. Bölgede agro turizm çiftlikleri yapılmalı; konaklama, yeme- içme tesislerinin bu doğrultuda planlanması sağlanmalıdır. Coğrafi işaretle tescillenen çileğin tanıtımını artırılması sağlanmalıdır. Çalışmada bahsi geçen (ilçeye özgü limon, çilek, zeytin) üç ürünün yöreye özgü niteliğinin olduğu anlatılmalı ve reklamının yapılması sağlanmalıdır. Agro turizm faaliyetleri öncelikle bu ürünler üzerinden gerçekleştirilmelidir. Organik üretim faaliyetleri artırılmalı ve ürün çeşitlendirilmeye gidilmelidir. Bölgede gerçekleşen festivallerin tanıtımının yapılması ve niteliğinin artırılması bölgenin agro turizmini olumlu yönde etkileyeceği düşünülmektedir. Yerel halka agro turizmi ile ilgili eğitimler verilmeli, agro turizmiyle ilgili tüm çalışmalara yerel halk dâhil edilmeli ve ürünlerini pazarlayabilme imkânı sağlanmalıdır.

7. Kaynakça

Akyürek, S., & Karabulut, B. (2017). Gümüşhane İlinin Agro-Turizm Potansiyelinin Değerlendirilmesi. *Türk Tarım-Gıda Bilim ve Teknoloji Dergisi*, 5(13), 1737-1743.

Altan, M. (2018). *Uluslararası Pazarlamada İkincil veriler Kullanılarak Hedef Pazar Seçimi ve Bir Model Önerisi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Karatay Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya.

Anonim, 2020a. Silifke Ziraat Odası <http://silifke.ziraatodasi.org.tr/cilek-yetistiriciligi> Erişim Tarihi [08/06/2020]

Anonim, 2020b. Silifke Ziraat Odası <http://silifke.ziraatodasi.org.tr/turuncgil-yetistiriciligi> Erişim Tarihi [23.06.2020]

Anonim, 2020c. Silifke kaymakamlığı <http://www.silifke.gov.tr/cilek> Erişim Tarihi [08/06/2020]

Balcı, H., Emirkadı, Ö., (2019), Küresel Ticarete Lojistik Üslerin Önemi ve Karadeniz Bölgesi Lojistik Üs Potansiyelinin SWOT Analizi Yöntemiyle Değerlendirilmesi, Kastamonu Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi, 21/1, 6-30.Çakıcı, C. (2019). Kavramlar ve Örneklerle Genel Turizm. Detay yayıncılık, Ankara

Civelek, M., Dalgın, T., Çeken, H., & Ekiztepe, B. (2013). Menemen Yöresinde Agro-Turizm Potansiyelinin Değerlendirilmesi. *International Journal Of Social And Economic Sciences*, 3(2), 01-07.

Civelek, M. (2013) Sürdürülebilirlik Kapsamında Agro-Turizm ve Kırsal Kalkınma İlişkisi: Muğla Yöresindeki Tatuta Çiftliklerinin Agro-Turizm Potansiyeli Yönünden Değerlendirilmesi. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, Muğla.

Civelek, M., DALGIN, T., & Çeken, H. (2014). Agro-Turizm Ve Kırsal Kalkınma İlişkisi: Muğla Yöresindeki Agro-Turizm Alanlarında Bir Araştırma. *Turizm Akademik Dergisi*, 1(1), 15-28.

Diñçer, F. İ., & Emiroğlu, B. D. (2017). Agro Turizm Faaliyetleri Ve Bölgeye Olan Etkilerinin Yerel Paydaşların Bakış Açısıyla İncelenmesi: Çanakkale Kazdağı Yöresi Örneği. *International Journal Of Social And Economic Sciences*, 7(1), 01-17.

Eryılmaz, G., Demir, E., ve Pektaş, K. (2019). Silifke Yöresel Mutfak Kültürü Unsuru Olan “Silifke Yoğurdu ”Nun Gastronomi Turizmi Açısından Değerlendirilmesi. 4. Uluslararası Gastronomi Turizmi Araştırmaları Kongresi Bildiri Kitabı. 218-230.

Gökalp, D. D., & Yazgan, M. E. (2013). Kırsal Peyzaj Planlamada Agroturizm ve Agriturizm. *Karamanođlu Mehmetbey Üniversitesi Sosyal ve Ekonomik Araştırmalar Dergisi*, 2013(1), 25-29.

Halaç, H. H., & Akdağ, H. (2018). Taşınmaz Kültür Varlıklarının Stratejik Planlarının Oluşturulmasında Swot Analizi Yöntemi; Mardin Kasımiye (Sultan Kasım) Medresesi Örneği. *The Journal Of International Lingual Social And Educational Sciences*, 4(1), 65-77.

İlban, M. O., Liceli, M. T., & Gülcemal, T. (2018) Kırsal Kalkınma Açısından Agro Turizmin Önemi ve Ekonomik Etkileri. *Journal Of Institute Of Economic Development And Social Researches*, 4(10), 448-459.

Kizos, T., & Iosifides, T. (2007). The Contradictions Of Agrotourism Development İn Greece: Evidence From Three Case Studies. *South European Society & Politics*, 12(1), 59-77.

Marketa Kubickova & Jeffrey M. Campbell (2020) The Role Of Government İn Agro-Tourism Development: A Top-Down Bottom-Up Approach, Current Issues İn Tourism, 23 (5)

Nastiti, A. P. (2020). Community Participation İn Agro-Tourism Development At Karang Sari, Blitar, East Java. *Journal Of Environmental Engineering And Sustainable Technology*, 6(2), 36-43.

Ongun, U., Gövdere, B., & Çiçek, U. (2016). Yeşilova'nın Kırsal Turizm Potansiyelinin Swot Analizi İle Değerlendirilmesi. *Süleyman Demirel Üniversitesi Vizyoner Dergisi*, 7(16), 75-88.

Özşahin, E., ve Kaymaz, Ç. (2015). Amik Ovası'nın Tarım (Agro) Turizmi Potansiyelinin Coğrafi Yaklaşımla İncelenmesi. *Anatolia: Turizm Araştırmaları Dergisi*, 25(2), 241-257.

Phillip, S., Hunter, C., & Blackstock, K. (2010). A Typology For Defining Agritourism. *Tourism management*, 31(6), 754-758.

Shafeei, N. (2012). İzmir İncir Altın'da Doğa Temelli Bir Agro Turizm Yaklaşımı Kentsel Tasarım Projesi. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi, İzmir.

Şimşek, O.(2016). Alternatif Bir Ekolojik Yaşam Modeli: Tatuta (Ekolojik Çiftliklerde Tarım Turizmi ve Gönüllü Bilgi, Tecrübe Takası) Projesi. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Cumhuriyet Üniversitesi, Sivas.

Turhan M., Köprülü O., Helvacı, İ., ve Son L. (2017) Silifke İlçesi'nin Agro Turizm Potansiyelinin Değerlendirilmesi. 1. Uluslararası Turizmin Geleceği Kongresi 1300-1308

Türkben, C., Gül, F., ve Uzar, Y. (2012). Türkiye’de Bağcılığın Tarım Turizmi (Agro-Turizm) İçinde Yeri ve Önemi. *KMÜ Sosyal ve Ekonomik Araştırmalar Dergisi*, 14 (23), 47-50

Türk Patent Enstitüsü <https://www.turkpatent.gov.tr/TURKPATENT/geographicalRegisteredList/> Erişim Tarihi [08/06/2020]

TOB,2020.<https://arastirma.tarimorman.gov.tr/alata/Belgeler/Digerbelgeler/T%C3%BCrkiyedekiLimon%C3%87e%C5%9FitleriGKafa.pdf> Erişim Tarihi [23.06.2020]

Urbaş, C. (2008). Silifke Yöresinde Yetişen Bazı Ürünlerin Geleneksel Hazırlama, Saklama, Tüketim Şekillerinin. *Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi*. Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya

Wikipedi <https://tr.wikipedia.org/wiki/Limon> Erişim Tarihi [08/06/2020]

Yıldırım, A., & Şimşek, H. (2003). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Seçkin yayıncılık.

Yıldırım, G.(2018). Kırsal Turizm Kapsamında Türkiye’de Çiftlik Turizminin Değerlendirilmesi: Tatuta Çiftlikleri Örneği. Doktora Tezi, Selçuk Üniversitesi, Konya.

Yıldız, Z.(2007). *Turizmin Bölgesel Kalkınmaya Sağladığı Katkılar ve Göller Bölgesi Uygulaması. Yayımlanmamış Doktora Tezi*. İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.

